

PROJE ODAKLI İŞ GELİŞTİRME; ‘Kent Atölyeleri’ örneği

A.Faruk GÖKSU-ÇEKÜL Vakfı

www.cekulvakfi.org.tr

www.kentselyenileme.org

ÇEKÜL Vakfı, kurulduğu günden bugüne kadar, “**Kendini Koruyan Kentler**” adı altında, Anadolu’da yaklaşık 50 kenti kapsayan bir programı sürdürüyor.

2004 yılında ise “**Barışan Kentler**” adı altında bir başka program yine ÇEKÜL Vakfı’nın öncülüğünde başlatılmıştır. Programın amacı, geçmiş ile bugünü yeni proje alanlarında barıştırmaktır. Bu programın ilki Gümüşhane’nin Süleymaniye Mahallesi’nde başlatılmıştır. Program Sivas ve Karaman illerinde devam edecektir.

Her iki programın ortak deneyimi sonucunda, özellikle yapı ölçeğinde; geleneksel birikimin projeye ve uygulamaya yansımaması, teknik eleman yetersizliği, yeterli birikimi olmayan profesyonel işgücü ile uygulama konusunda yetersiz inşaat firmaları vb gibi eksikliklerle karşılaşmaktadır.

Yapı ölçeğinde yaşanan bu eksiklikler, kent ölçeğinde ele alınan proje ve uygulamalarda ise disiplinler arası eşgüdüm eksikliği, proje ekonomisi sağlamama, proje ve uygulama uyumsuzluğu, kamu kurumları arasındaki ilişki zorluğu vb gibi sorunları gündeme getirmektedir.

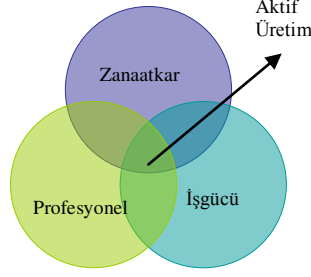
Her iki grupta toplanan eksiklik ve sorunlar; proje geliştirme, eğitim, iş kapasitesi geliştirme konularında plan ve programlar yapılmasını zorunlu hale getirmektedir. Geliştirilecek plan ve programların ise yerel ölçekte ve pilot proje bazında olması model oluşturma ve sürdürülebilirlik açısından önem taşımaktadır.

Yukarıda belirtilen konular, yapı-kent ölçeğinde elde edilen birikim sonucunda, özellikle koruma ve yenileme boyutlarında ele alınan projelerde, “**Proje Odaklı İş Geliştirme**” potansiyeli ile birlikte ele alınmalıdır.

Ayrıca, proje ve programların; yenilikçi ve özgün, uygulanabilir ve yaygınlaşabilir, esnek ortaklıklara açık olması, **proje- aktif işgücü** ilişkisi açısından çok önemli olmaktadır.

Yapı ve Kent ölçeğinde gerçekleştirilen projelerde ortaya çıkan sorunların başında yetişmiş işgücü gelmektedir. Gerek proje geliştirme gerekse uygulama aşamasında ihtiyaç duyulan işgücü yetiştirilmesi, özellikle koruma amaçlı projelerde, gelenekten bugüne kadar süre gelen birikimin yeni nesillere aktarılması olmalıdır.

Özellikle, sivil mimarlık örneklerinde dikkate alınan zanaat ve üretim ilişkisi, proje odaklı proje geliştirme ve işgücü yetiştirme ilişkisi çerçevesinde yeniden gündeme gelmelidir. Bu ilişki zanaatçı, profesyonel (mimar, mühendis) ve işgücü üçlemesi içinde yer almalıdır.



Proje üretim sürecinde bir araya getirilmesinde yarar görülen üç kesimin, ister kent ölçeğinde gerçekleştirilen proje alanlarında, isterse kentsel alanlarda, “Kent Atölyeleri”nde bir araya getirilmesi;

- Zanaatkar ile profesyonelleri ve eğitim kuruluşlarının birlikte çalışması,
- Usta-çırak ilişkisi içinde gelenek ve pratiğe yönelik eğitim ortamları sağlanması,
- Karar verme süreçlerinin hızlandırılması,
- Projede disiplinler arası eşgüdümün sağlanması,
- Proje ekonomisinin yaratılması,

açısından önemi bulunmaktadır.

Kent Atölyelerinde; inşaat ve turizm sektörü, kent işletmeciliği, kent belleği araştırmacılığı, proje geliştirme ve proje yönetimi vb gibi konularda, uygulamalı işgücü yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

Bir başka deyişle, proje odaklı geliştirilen “Kent Atölyeleri”nde; istihdam garantili işgücü isteyenler ve kendi işini kurmak isteyen girişimciler için programlar geliştirilmelidir. Geliştirilen programlar, öncelikle proje odaklı olmak ve proje gereksinimlerine cevap vermek üzere; uygulamalı temel bilgi ve beceri geliştirme, inşaat, sanayi, turizm sektörlerine yönelik iş geliştirme, proje lideri yada organizatörü yetiştirme vb gibi konularda olabilir.

Kent atölyelerinde yetişen ve projede istihdam edilen işgücü, proje sonunda, aynı kent veya bir başka kentte yer alan projeye transferini sağlayan “**Çapraz İşgücü Transfer Portföyü**” içinde yer almalıdır. Amaç, başka kentlerdeki bilgi birikiminin yetişmiş işgücüne katkı sağlaması ve projeler arası bilgi alışverişinin sağlanmasıdır.

Kent Atölyeleri, AB-İŞKUR Projesi

ÇEKÜL Vakfı tarafından geliştirilen “**Proje Odaklı İş Geliştirme**” yaklaşımı çerçevesinde, Gümüşhane İl Özel İdaresi, Belediye, Ticaret ve Sanayi Odası ile ÇEKÜL Vakfı arasında oluşturulan Gümüşhane Stratejik Proje Ortaklığı (GSPO) tarafından, AB-İŞKUR Projesi kapsamında sunulan, Kent Atölyeleri Projesi hibe kredi almaya hak kazanması programının önemini daha da artırmış ve uluslararası bir boyut kazandırmıştır.

Hibe başvurusunda; projenin amacı;

Gümüşhane ilinde, nitelikli ve sürdürülebilir meslek sahibi olmak isteyenleri, özellikle koruma amaçlı inşaat sektöründe, ihtiyaç duyulan restorasyon, bakım-onarım,

güçlendirme vb gibi konularda nitelikli işgücü olarak yetiştirmek ve yetişen işgücünün yerel işgücü piyasa koşulları içinde istihdam edilmelerini sağlamaktır.

Projenin hedefleri ise,

Yerel projelerde istihdam edilmek üzere nitelikli iş gücü sahibi olmak isteyen hedef kitlelerin kurulması planlanan Kent Atölyeleri'nde, özellikle yerel ustaların (zanaatçı) da katılımları ile uygulamalı eğitim programları kapsamında meslek sahibi olmaları,

Hedef kitlenin eğitim sürecinden sonra istihdam edilmelerine yönelik ortamlar sağlamak yerel ve ulusal ölçekte kullanılabilir bir Çapraz İşgücü Transferi (ÇİT) Portföyü'nün ve veri tabanının oluşturulması,

olarak belirtilmiştir.

Ayrıca, başvuruda uzun ve kısa dönemli hedeflerde net olarak ortaya konulmuştur.

- Anadolu'da, günümüze kadar ayakta kalma mücadelesi veren geleneksel yapı stokunun sağlıklı olarak yaşatılması için özellikle geleneksel yapım tekniklerinin, hedef gruplara öğretilmesi ve ülke genelinde kullanılabilir bir iş potansiyeli yaratılması,
- Uygulamalı geleneksel yapım tarzının yaşatılması ve istihdam yaratılmasının yanı sıra kentsel koruma bilincinin yerel ve ulusal ölçekte yaygınlaştırılması,
- Kent Atölyeleri ortamında eğitilen hedef grupların, usta-çırak ilişkisi çerçevesinde, kentler ve bölgeler arası yapı teknik ve deneyiminin transfer edilebileceği bir sistemin içinde yer almalarının sağlanması,
- Ulusal ve uluslararası ölçekte kentsel koruma amaçlı restorasyon, proje geliştirme deneyimlerinin aktarılacağı ortamların yaratılması,
- Yerel ve bölgesel işgücü ihtiyaçlarının karşılanması,
- Gümüşhane'de işsizliğin azaltılması ve nitelikli işgücü sağlanması,
- Kent Atölyeleri'nin kurulması,
- Kentsel Koruma amaçlı inşaat sektöründe, restorasyon, taş, ahşap, demir vb gibi geleneksel yapım tekniklerinin uygulandığı ve istihdama yönelik uygulamalı bir eğitim programının gerçekleştirilmesi,
- Eğitim programından başarı ile çıkan hedef grupların, başta Süleymaniye Mahalle Yenileme Projesi (SMYP) olmak üzere kamu ve özel sektör tarafından gerçekleştirilen projelerde öncelikle istihdam edilmelerinin sağlanması,
- Yerel ve bölgesel ölçekte, hedef grupların ve yatırımcıların yaralanacakları bir Çapraz İşgücü Transferi (ÇİT) Portföyünün-veri tabanının yaratılması,

Program kapsamında hedef kitleye yönelik aşağıdaki konular ele alınacaktır.

- Hedef kitlelerden 105 adet yararlanıcının Kent Atölyelerinde verilecek kurslara katılması; kalfa-usta ve teknik eleman yetiştirme konusunda beceri ve uygulamalı olarak yeteneklerinin artırılmaları,
- Bunlardan, yaklaşık % 70'inin, proje süresince edindikleri yeni becerilerden dolayı iş bulmaları,
- Kent Atölyesinin kurulması ve 10 ay faaliyette tutulması, atölyelerin, bu projenin bitiminden de sonra ortakların desteği ve potansiyel projelerin yaratacağı işgücü talebi ile çalışmalarını sürdürmesi,

- Yerel ölçekte, yatırımcılar ve ortaklar için önemli bir ÇİT Portföyü ile veri tabanının oluşturulması, Yerel işgücünün, bölgesel ve ulusal ölçekte transfer edilebileceği ortamın yaratılması,
- ÇİT Portföyü ve veri tabanının internet erişimine açılması,
- Yararlanıcıların, koruma bilinci eğitimi ile tarihsel mirasa sahip çıkmalarının sağlanması,

Proje faaliyetleri kapsamında, 8 ayda, toplam 105 kişiye;

- Ağaç Oymacılığı, Mobilya ve Doğramacılık Meslek Dalı Eğitimi, (Ağaç İşleri)
- Taş Duvar Meslek Dalı Eğitimi, (Taş İşleri)
- Metal İşleme Teknikleri ve Kaynakçılık, İnşaat Demirciliği Eğitimi, (Demir İşleri)
- Boya ve Yüzey Hazırlama, Döşeme Duvar Kaplamacılığı Meslek Dallarını Eğitimi, (Bakım-Onarım İşleri),

konularında temel beceri ve uygulamalı eğitim verilecektir. Eğitim, temel beceri dersleri teori ve uygulamalı olarak uzman eğiticiler ve usta zanaatkarlar tarafından verilecektir.

Proje kapsamında eğitimini başarı ile tamamlayıp, sertifika almaya hak kazananların, istihdam edilmek üzere GSPO'luğu tarafından geliştirilen '**Süleymaniye Mahalle Yenileme Projesi**'nde istihdam edilmelerinin sağlanmasıdır.

Ayrıca, sertifikalı işgücünün Çapraz İşgücü Portföyü içinde yer almaları onların gelecekte başka iş imkanları bulmalarına olanak sağlayacaktır.

<u>MANTIKSAL CERCEVE</u>				
	Müdahale mantığı	Objektif Şekilde Doğrulanabilir Başarı Göstergeleri	Doğrulama Kaynak ve Yöntemleri	Varsayımlar
Genel Amaçlar	<p>Koruma amaçlı inşaat sektöründe;</p> <ul style="list-style-type: none"> - nitelikli işgücü oranını artırarak işsizliğin azaltılmasını sağlamak, geleneksel yapı stokunun özgün haline uygun korunmak, 	<p>Koruma amaçlı inşaat sektöründe;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ülke genelinde nitelikli işgücü istihdamının artması, - restorasyon çalışmalarının artması, 	<ul style="list-style-type: none"> - Medyada çıkan koruma projeleri, - Kamu ve özel sektör tarafından restore edilen yapı sayısı, - Valilik, belediye ve bakanlık web sayfalarındaki haber ve proje tanıtımları, 	<ul style="list-style-type: none"> - İnşaat sektörünün krize girmesi, - Özellikle kamu tarafından geliştirilen projeler için ödenek kesintisi,
Özel Amaç	<p>Koruma amaçlı inşaat sektöründe;</p> <ul style="list-style-type: none"> - yerel projelerde istihdam edilmek üzere, nitelikli ve sürdürülebilir işgücü sahibi olmak isteyenlerin kurulacak İş Geliştirme Merkezleri'nde (Kent Atölyesi) uygulamalı ve hızlı eğitim programları ile meslek sahibi olmalarını sağlamak, - Nitelikli işgücünün bölgesel ve ülke düzeyinde transferini sağlayacak bir işgücü portföyünün oluşturulması,(ÇİT) Portföyü, 	<ul style="list-style-type: none"> - Kursa gelen talebin oranı, - Eğitim sonrası istihdama yönelik işgücü garantisi sağlayacak potansiyel projelerin mevcut yada tasarlanmış olması, 	<ul style="list-style-type: none"> - Proje dokümantasyonu (raporlar, toplantı notları, uygulamalı eğitim kitabı), - ÇİT Portföyünün büyüklüğü (veri tabanı) - İç ve dış denetleme raporları, 	<ul style="list-style-type: none"> - Yerel ölçekte hedef grupların ilgisizliği, - Hedef grupların potansiyel projelerde çalışma isteklerinin olmaması,, - Yatırımcıların yeterince proje üretmemesi,

Sonuç olarak, ÇEKÜL Vakfı tarafından Türkiye'nin gündemine getirilen '**Barışan Kentler**' programının kapsamında geliştirilen '**Proje Odaklı İş Geliştirme**' yaklaşımı, AB-İŞKUR hibe programı çerçevesinde uygulama aşamasına gelmiştir.

Projenin yenilikçi tarafı "Kent Atölyeleri"nde zanaatçılar ile işsizlerin bir araya gelmelerinin ortamının sağlanması ve bu sayede sürdürülebilir nitelikli işgücü sağlanmasıdır.

Proje kapsamı içinde, Gümüşhane Stratejik Ortaklığı ile "**yönetişim**", Proje Odaklı İş Geliştirme yönüyle "**ekonomi**" ve "**sürdürülebilirlik**", işsiz gençlere eşit eğitim fırsatları sunma yönü ile "**eşitlik**" kavramları ile örtüşen "**Kent Atölyeleri Projesi**" Anadolu'nun diğer kentlerinde yaygınlaşarak devam edecektir.